

HAAGSE BLUF

De Handelingenkamer. FOTO ANP

FNP versiert plekje in de Handelingenkamer

Een toetje na een Haagse week. In deze aflevering: hoe de FNP zich in de handelingen van de Tweede Kamer wurmt.

In de Handelingenkamer in de oude bibliotheek van het voormalig ministerie van Justitie in Den Haag is ruimte voor 30.000 boeken. Alles wat ooit is gezegd of behandeld in de Eerste of Tweede Kamer eindigt op schrift, wordt opgeborgen in een boek en belandt op een plank in de oude kamer. Daar blijft het liggen tot het wordt verplaatst.

Het woord 'Handelingskamer' komt bijvoorbeeld dertig keer voor in de notulen, die zijn gedigitaliseerd op de website officielebekendmakingen.nl. 'Sietske Poepjes' levert tien hits op, 'skries' één keer, 'skûtsjesilen' 21 keer.

Leuker zijn deze week de zoektermen op 'FNP' en 'Frysk Nasjonale Partij'. Politiek leider Sijbe Knol en consorten willen van de provinciale partij graag een regionale partij op een landelijk podium maken. Ze werken aan een stap naar de Tweede Kamer („der is flecht op 'e koai"), om op te komen voor de belangen van Friezen, zoals de Friese taal.

Deze week had Knol wel in het parlement willen zitten. Rechtbanktolk Fedde Dijkstra vertelde niet langer voor een hongerloon Friese verdachten te dienen in de rechtszaal. Zijn vergoeding, 43 euro en 89 procent, vindt hij veel te laag. Voor 77 cent de kilometer rijdt de Wirdumer liever naar Maastricht om daar een cliënt in het Duits te helpen.

„Te gek foar wurden", vindt Knol. Op z'n FNP's wond hij zich op, als hoeder van de Friese taal. Knol mobiliseerde zijn troepen. „At wy der net sitte, moat in oar it dwaan." Hij kreeg tolk Dijkstra

en cultuurgedeputeerde Sietske Poepjes bij elkaar, stuurde via Twitter een privébericht naar ChristenUnie-leider Gert-Jan Segers en zocht het Fryske Kamerlid Romke de Jong van D66 op.

De schriftelijke vragen schreven zich daarna zelf. „Dêr kin ik dan ek wol om laitsje, ChristenUnie en D66 by-elkoar bringe." De FNP zorgde voor de Haagse fracties voor de juridische omlijsting, stuurde een „geef Fryske ferzje" van de Kamervragen mee. De Nederlandse versie ging naar de griffie, de Friese vertaling werd rondgepompt op sociale media.

„Wy moatte foar ússels opkomme", zegt Knol. Voor de fracties in Den Haag is dit een dagelijks klusje, hoort het bij de waan van de dag. „Lit ús dan mar de partij wêze dy't hjir skerp op is."

Het is de 48ste keer dat FNP wordt bijgeschreven in de geschiedenis van de Staten-Generaal. „Te min", zegt Knol, „mar dat wurdt wol mear."

Zolang de FNP niet zelf de schriftelijke vragen kan indienen, „ha wy de oare partijen nedich", zegt Knol, die merkt dat de partij *goewilligens* heeft bij fracties in Den Haag. „It makket ús yn 'e basis net út mei hokker partij wy oplúke kinne. It giet ús om it resultaat dat wy behelje kinne sûnder eigen fraksje yn 'e Twadde Keamer."

„De folgjende kear krijt Habtamu de Hoop fan de PvdA wer in tillefoantsje", zegt Knol. Alles voor het Frysk – een plekje in de Handelingenkamer.

TON VAN DER LAAN
ton.van.der.laan@lc.nl

GOOS BIES

Het is vrijdagochtend kwart voor tien en chirurg Martijn Möllers heeft bij de eerste twee patiënten de galblaas al verwijderd. „Die kun je goed missen, nu hebben ze geen pijn meer van de galstenen."

Op termijn levensbedreigende zorg en spoedzorg konden tijdens de coronacrisis altijd doorgaan in de Friese ziekenhuizen. Maar de wachttijden voor de kleine ingrepen liepen enorm op. Voor een galblaas-operatie is bijvoorbeeld een wachttijd van twee maanden normaal, nu is dat bijna acht maanden. „Eigenlijk hadden we niks te bieden voor iemand die zich meldt voor dit soort hulp. Heel frustrerend, daarvoor zijn wij niet de zorg ingegaan."

Möllers voelt zich „als een koe die de wei weer in mag". „Ik ben blij dat ik mijn vak weer mag uitoefenen, zoveel mogelijk mensen van hun klachten kan afhelfen." Nij Smellinghe kiest er bewust voor de zorg in te halen met gestroomlijnd plannen en niet in de weekeinden en avonden. Na een lange coronacrisis heeft het personeel eerst de kans gekregen te herstellen en tot rust te komen. „Je moet wel plezier blijven houden in je werk, we hebben heel wat overuren gedraaid. We kunnen er weer met frisse moed tegenaan."

's Ochtends staan er vier galblaas-ingrepen op de planning en 's middags vijf liesbreuken. Door de operaties achter elkaar aan te plannen, besparen de OK-teams tijd. „Je hoeft dan maar één keer op een dag van materialen te wisselen", legt Möllers uit, die bij de operaties wordt geflankeerd door drie OK-assistenten, een anesthesist, een anesthesiemedewerker in opleiding en een co-assistent. In plaats van zeven, worden er negen patiënten op zo'n dag geholpen. Bij de orthoped worden knie- en heuppatiënten zelfs zoveel mogelijk problemen aan de rechter- of linkerkant achter elkaar gepland, voegt OK-teammanager Sietze Anema toe.

Vóór de coronacrisis werden dit soort patiënten met niet-spoedeisende klachten aan bijvoorbeeld galblaas, lies, knie, heup, prostaat of eierstokken geregeld na zwaardere operaties ingepland, als er tijd over bleek. Möllers: „Dat was voor patiënten ook onrustiger."

Rond tien uur is Akke Greydanus-Bloemhof aan de beurt. De 57-jarige vrouw uit Sumar is blij dat ze eindelijk onder het mes kan. Op 9 maart had ze te horen gekregen dat de galblaas eruit moet. „Ik wie altyd mislik. Op in echo seagen se in protte galstiennen sitten. Hielendal wis binne se net dat it de oarsaak is, mar it soe samar kinne."

Greydanus-Bloemhof snapte dat ze vanwege de corona-crisis niet meteen in het ziekenhuis terecht kon. „Dêr hie ik wol frede mei." Na de zomer werd ze wat onrustig. „No mei it ek wol, tocht ik. Ik krige dochs mear lêst fan it liif en oan de rjochterkant fan 'e

Het inhalen van niet-spoedeisende operaties is begonnen in de Friese ziekenhuizen. In Drachten hoopt Nij Smellinghe onder meer met efficiënte operatie-straatjes de wachtlister in zes maanden terug naar het oude niveau te brengen.

rêch. Mar dat ik no al oan bar bin, kaam ús eins wer wat oer it mad, sa fluch."

Door corona is de wachtlister met 330 patiënten toegenomen. Nij Smellinghe hoopt die met de gestroomlijnde aanpak in zes maanden weg te kunnen werken. „Dat kan als er geen nieuwe coronapie of zware griepgolf komt", zegt Möllers.

Artsen hebben samen met onder anderen managers, verpleegkundigen, OK-schoonmakers en data-analisten de logistieke puzzel gelegd. Patiënten met niet-complexe problematiek zijn zorgvuldig geselecteerd. De vier meest ervaren en snelste chirurgen uit de vakgroepen doen de operatie-straatjes, legt Möllers uit.

Hendrik de Hoop (50) uit het Groningse Noordwijk werd twee weken geleden verrast door een mailtje dat hij terecht kan voor een ingreep van zijn liesbreuk. „Ik hie krekt in kear skille, 'it koe noch wol in jier duorje', hienen se doe sein." De Hoop had op 20 mei te horen gekregen dat hij een liesbreuk had, wat hij al vermoedde. Met een bult op de lies was hij bij de huisarts geweest. „Ik hie der fierder net safolle lêst fan, dus it makke my net út dat ik net fuortendaliks holpen waard. Ik fernim it allinnich as ik bûch."

Toch wilde De Hoop zich als zelfstandige in de interieurbouw graag laten opereren, zodra het een keer zou kunnen. „Ik doch swier wurk, it is swier tille. No ja, dan moastst hjir gjin risiko mei nimme."

Een herkenbare reactie voor chirurg Möllers. „In de tien jaar dat ik nu in Friesland werk, heb ik gemerkt dat Friezen geen klagers zijn", vertelt de 44-jarige Leidenaar van origine. „Meestal melden ze zich pas met een liesbreuk als ze hun werk echt niet meer kunnen doen. Je kunt best lang met een liesbreuk blijven doorlopen, maar dat verhoogt wel de kans op complicaties." Door-

Restauranthouder: 'Ik ga geen apart personeel aannemen'

VERVOLG VAN DE VOORPAGINA

LEEUWARDEN Hoe groot het aandeel Friese horecaondernemers is dat niet wil controleren, is niet goed na te gaan. De Friese KHN-afdeling verwacht een kleine minderheid, maar heeft geen duidelijk beeld.

Op in elk geval twee sites geven bedrijven aan dat iedereen, ook zonder coronabewijs, welkom is. Vanuit Friesland lijken zich zo'n 45 bedrijven te hebben gemeld. Sommige ondernemers zeggen er onterecht tussen te staan.

De gemeente Leeuwarden zocht contact met bedrijven op een van de sites. „Dat telefoongesprek was alleen om deze bedrijven die nu actief

roepen niet te controleren te informeren", zegt een woordvoerder.

Restaurant Onder de Kelders in Leeuwarden besloot na een telefoontje van de gemeente om dicht te gaan. „Ik ben er gewoon klaar mee", zegt eigenaar Chris Leunge. „Ik ben helemaal niet tegen prikken, al vind ik wel dat de overheid zo mensen dwingt om een vaccinatie te halen. Bij ons speelt het meest dat het praktisch onhaalbaar is. Ik sta in de keuken en mijn vrouw doet de bediening. Ik ga geen apart personeel aannemen om voor boa te spelen."

KHN-voorzitter Melle Bakker van de afdeling Friesland vindt de maatregel „vrijwel onuitvoerbaar". „Bestuurders in Den Haag hebben geen idee wat ze van horecaondernemers

vragen." Toch hoopt hij dat ze zich er wel aan houden. „Het is aan iedere ondernemer het te doen of niet te doen, maar de wet is wet, hoe vervelend we het ook vinden."

Het kabinet zegt dat bij 'opzettelijk niet willen uitvoeren' van het beleid 'direct tot sluiting of een dwangsom kan worden overgegaan'. De gemeenten Ameland, Leeuwarden, De Fryske Marren en Súdwest-Fryslân zeggen dat ze in eerste instantie met overtredders willen overleggen. Uiteindelijk kan een dwangsom worden opgelegd of in een uiterste geval sluiting.

„Maar wij rekenen erop dat we er samen met de ondernemers uitkomen", zegt een woordvoerder van Ameland.

Chirurg Martijn Möllers (midden) en zijn team staan klaar voor de operatie van Akke Greydanus-Bloemhof. FOTO RENS HOOYENGA

Operatie-straatjes

gaans gaat het om een gaatje in de buikwand, dat in de lies een pijnlijke zwelling geeft en met het plaatsen van een kunststofmatje ter versteviging van de buikwand vaak goed te verhelpen is. Dat zijn de operaties die Möllers vrijdagmiddag doet. „Ik vergelijk het vaak met een lekke fietsband. Daar los je het gaatje ook op door met een plakker de band te versterken.”

Opvallend genoeg is het extra aantal wachtenden al wat geslonken. Voor de zomer werd dat nog geschat op zo'n 450 patiënten. Enige inhaalzorg heeft al plaatsgevonden en sommige patiënten hebben hulp gevonden in een ander ziekenhuis of in een kliniek. Maar er zijn ook patiënten die geen operatie

meer willen of bij wie de klachten verdwenen zijn. „Dat zie je altijd”, legt Möllers uit. „Als de huisarts op een echo galstenen ziet, kun je je daar het beste aan laten opereren, voordat die gaan ontsteken. Het kan dat je er geen last meer van hebt, prima, maar je moet er wel op blijven letten.”

Dat Nij Smellinghe de uitgestelde zorg overdag kan inhalen, is mede te danken aan het hypermoderne, fonkelnieuwe OK-complex dat in maart is opgeleverd. De zeven operatiekamers – één meer dan in het vervangen complex – zijn pas sinds kort allemaal inzetbaar. Tijdens de coronacrisis bleven de helft of nog meer van de kamers dicht, omdat het OK-personeel nodig was op

“OPVALLEND GENOEG IS HET EXTRA AANTAL WACHTENDEN AL WAT GESLONKEN

andere afdelingen, zoals de Covid-intensive care.

Wat Möllers betreft houdt Nij Smellinghe de nieuwe werkwijze met vaste OK-teams na de inhaaloperatie in stand. „Een geluk bij een ongeluk. Corona heeft veel ellende gebracht, maar heeft ook tot gevolg dat we onze processen verbeteren.”

Op de verpleegafdeling werken de verpleegkundigen tot tien uur 's avonds door, in plaats van tot negen uur. „Iedereen zet een stapje bij”, zegt Möllers. „De patiënten kunnen zo voldoende herstellen, zodat we ze met een gerust hart naar huis kunnen laten gaan. Herstellen doe je nergens beter dan in je eigen bed.”

ADVERTENTIE

Vlieg-busreis

Andalusië - Costa del Sol

8 dagen
va. € 399,-

effeweg.nl

Bezoek Ronda

Ontdek Granada

Inbegrepen

- ✓ Vlucht Amsterdam/Eindhoven - Malaga v.v. met Transavia
- ✓ Luchthavenbelastingen, brandstof- en veiligheidstoelagen
- ✓ 10 kg handbagage
- ✓ 7 overnachtingen in een 2-persoonskamer Hotel Las Palmeras 4* in Fuengirola
- ✓ 7 maal ontbijtbuffet
- ✓ 7 maal dinerbuffet
- ✓ Water en wijn tijdens het diner
- ✓ Wifi in het hotel
- ✓ Excursie Ronda o.l.v. een Nederlandssprekende gids
- ✓ Excursie Córdoba o.l.v. een Nederlandssprekende gids
- ✓ Transfers en rondreis per comfortabele touringcar volgens programma

Vertrekdata en prijzen

11, 18 januari € 399,-	15, 22 februari € 499,-
25 januari € 459,-	1 maart € 499,-
1 februari € 459,-	8, 15 maart € 479,-
8 februari € 479,-	

Vlieg vanaf Amsterdam of Eindhoven

Boek zonder aanbetaling

effeweg.nl of bel 088 10 30 800

Alle fouten voorbehouden. Exclusief reserveringskosten, Calamiteitenfonds en SGR bijdrage.